

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: فریاد صبوری

۱۲ اپریل ۲۰۲۲

فیفا و کارگران مهاجر: ملاحظاتی پیرامون جام جهانی ۲۰۲۲ قطر

رسانه‌ها با هوجمی‌گری تمام از ابهت مکان افتتاحیه و اختتامیه جام جهانی سخن‌سرانی می‌کنند. این که این شکوه چشم نواز خون بهای جان ۴۰۰۰ کارگری است که حتی در لحظه حاضر معلوم نیست آیا خودشان دستمزدشان را از جانب شیوخ و شرکاء دریافت کرده بودند یا نه؟ معلوم نیست که آیا بازماندگان شان غرامتی دریافت کردند یا نه؟ و البته روشن است که اگر هم غرامتی دریافت کرده باشند نمی‌توانست بیش از صدقه ای باشد.

"فیفا باید اکنون اطمینان حاصل کند که جام جهانی ۲۰۲۲ یک تورنمنت برای افتخار است نه آلوده به سوء استفاده‌ها از کارگران".

این اظهار نظر استیو کاکبرن، رئیس دادگستری اقتصادی، اجتماعی عفو بین‌الملل، در مورد ۶۵۰۰ کارگری است که در طول ده سال (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰) ساخت و ساز و آماده سازی میزبانی جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر به کام مرگ کشیده شدند. جام جهانی که قرار است "تاریخ" ساز و به "یاد ماندنی" باشد!

انتخاب قطر به عنوان میزبان این تورنمنت جهانی در حالی صورت گرفت که این کشور به دلیل وسعت کم و شرایط آب و هوایی نامساعد در رقابت با سایر نهادها و دولت‌های بورژوازی به عنوان نماینده‌ای کوچک و ناتوان از رقابت در نظر گرفته می‌شد. اما همین قطر، شیخ نشینی پر زرق و برق، مدرن و صد البته ثروتمند که عنوان یک کشور را یدک می‌کشد باب میل دست اندرکاران فیفا و سکنداران گانگستر آن بود. قدرت و نفوذ دولت شیخ نشینی که از آزمون مدرنیزاسیون نمره قبولی گرفته بود نکته متمایزی بود که در نهایت قطر برای میزبانی جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ برگزیده شد.

در این بین لازم بود تدابیر و تمهیداتی اساسی و مختص با شرایط آب و هوایی نامساعد اتخاذ گردد. ضرورت عملی شدن این مهم وجود نیروی کار ارزانی بود که کارگران مهاجر خارجی ایفاگر این نقش بودند. از لحاظ تعداد، شمار این کارگران تقریباً ۹۰٪ از جمعیت ۹.۲ میلیون نفری کشور قطر را شامل می‌شود. کارگرانی از کشورهای آسیای جنوب و جنوب غربی همچون نپال، هند، بنگله دیش، پاکستان و سریلانکا که ناگزیر از جبر وضعیت، روانه کشوری شدند که مدعی شرایط و امکانات رفاهی مناسب و دستمزد بیشتر در ازای تحمل شرایط سخت آب و هوایی برای کارگران بود. آب و هوای به شدت گرم و خلیجی منطقه، قطر را ملزم به استفاده از پیشرفته‌ترین تکنولوژی و به روزترین فناوری‌ها در آماده سازی شهرها و ورزشگاه‌هایش می‌کرد. به کارگیری ترکیب‌های معماری با سبک بادیه‌نشین عربی

و سیستم‌های خنک‌کننده پیشرفته با تکنولوژی فوق مدرن در فضای بسته و باز ورزشگاه‌ها و شهرها از جمله تمهیداتی است که قطر، جهت استقبال از مهمانان شیک‌پوش و دوستدار ورزش و توریست‌های با فرهنگ اروپایی تدارک دیده است. تفاوت حائز اهمیت این میزبانی با دوره‌های گذشته در این است که مسابقات برای نخستین بار در کشوری از خاورمیانه برگزار می‌شوند. خاورمیانه‌ای که با در نظر گرفتن فجایع نچندان دور افغانستان، عراق، سوریه، یمن و فلسطین و... در ذهن مخاطبان و تماشاگران فوتبال با چیزی عجیب نیست جز جنگ، خونریزی و توحش. از این رو است که سفر به قطر باید تجربه‌ای خاص باشد. مهم نیست بهای این تجربه، بیگاری از کارگران در گرمای طاقت فرسا و شرایط کاری سخت و خطرناک باشد. (دمای بیش از ۴۵ درجه سانتی‌گراد و کار بیشتر از ۱۰ ساعت در روز) آن چه تبلیغات و های و هوی مدیا پیش روی مخاطب می‌گذارد تنها تصویری از سیستم‌های حمل و نقل پیشرفته، ورزشگاه‌های فول آپشن و هتل‌های آنچنانی است. باور کردنی نیست! در چنین بهشت برینی سیستم پیشرفته حمل و نقل مترو این امکان را برای تماشاگران فراهم می‌کند تا بتوانند در ۱ روز ۳ مسابقه فوتبال را در شهرهای مختلف با مسافت زیاد تماشا کنند. همچنین استفاده از سیستم‌های خنک‌کننده در فضای روباز و بسته نمونه دیگری است که میزان تکنولوژی به کار رفته در خیابان‌ها و شهرهای قطر را نشان می‌دهد. سمت مستتری که مدیا به عمد آن را پوشش نمی‌دهد اما، حاکی از وضعیت اسفبار و مرگباری است که سرمایه‌داری امیر نشین قطر برای کارگران مهاجر و آواره به ارمغان آورده.

رسانه‌ها با هوچی‌گری تمام از ابهت مکان افتتاحیه و اختتامیه جام جهانی سخن‌سرائی می‌کنند. این که این شکوه چشم نواز خون بهای جان ۴۰۰۰ کارگری است که حتی در لحظه حاضر معلوم نیست آیا خودشان دستمزدشان را از جانب شیوخ و شرکاء دریافت کرده بودند یا نه؟ معلوم نیست که آیا بازماندگان شان غرامتی دریافت کردند یا نه؟ و البته روشن است که اگر هم غرامتی دریافت کرده باشند نمی‌توانست بیش از صدقه ای باشد. سرنوشت آنان و هزاران کارگر دیگری که شاید هیچ‌گاه از صدمات این بردگی مضاعف - برده از این امتیاز برخوردار بود که برده دار نگران سلامتی او بود تا میداد دارائی اش از بین برود - خلاصی نیابند، حداکثر پانویسی است در گزارشات، مرهمی بر وجدان ریاکار حواریون حقوق بشر. کارگرانی که اگر از کار در ارتفاع زیاد و شرایط سخت جان سالم به در می‌بردند بر اثر دمای بالائی که سیستم ایمنی و قلب و عروق را تحت شعاع قرار می‌داد دچار استرس شدید و سکت قلبی و نهایتاً مرگ می‌شدند و یا خواهند شد. مقامات و کارفرمایانی که مسبب اصلی چنین شرایطی بودند نیز در آمار و رسانه‌ها، تلفات را با عناوینی چون سکت‌های قلبی و مرگ طبیعی لاپوشانی می‌کردند. آماري که شاید گویای بخشی از وضعیت باشد اما به تنهایی عقیم بوده و نمی‌تواند مرگ بیش از ۴۰۰۰ کارگر نیالی را که در اثر آن شرایط آب و هوایی و کار طاقت فرسا از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۷ از بین رفتند توضیح دهد.

البته از بین مخالفت‌ها، تا به حال کمپین‌هایی برای تحریم جام جهانی قطر از جانب برخی از کشورها ایجاد شده که نمونه آن پوشیدن لباس QR در مسابقات ورزشی پیش از انجام بازی لیگ‌های اروپایی و... است.

در جواب این شامورتی بازی‌های بورژوائی نیز رئیس فیفا جناب ایفانتینیو و دولت شیخ نشین قطر وعده "امکاناتی" را برای بهبود وضعیت کارگران مهاجر دادند که در عمل نتیجه‌ای در پی نداشت. جناب ایفانتینیو در نوشتار باز کردن برای سران و گردن کلفت‌های قطری به کم بسنده نکرده و در اظهار نظری عنوان کرده بود: "از تعهد قابل اتکای مقامات قطری برای حصول اطمینان از اجرای تمام و کمال اصلاحات در بازار کار خرسندم؛ اقدامی که تا سال‌ها بعد از برگزاری جام جهانی، میراثی ماندگار بر جای خواهد گذاشت و کارگران مهاجر این کشور در بلند مدت از آن بهره مند خواهند شد".

حقیقت این است که نه فیفا دیگر یک سازمان ورزشی است و نه جام جهانی فوتبال یک رقابت سالم ورزشی. فیفا نمی‌توانست از تحولی برکنار بماند که کل جهان سرمایه داری را در نیم قرن اخیر در بر گرفت و تمام ارزشهای انسانی را در این جهان از بین برد که تهدید سوسیالیسم آن‌ها را به سرمایه داری تحمیل کرده بود. فیفا نیز مانند همه فدراسیونهای جهانی ورزشی و سازمانهای المپیک در نقش دلالتی ظاهر شد که به هر قیمت می‌باید تجارت بزرگ با ورزش را متحقق کنند و میدانهای ورزشی را به عرصه‌ای از سودآوری سوداگرانه تبدیل کنند. ورزش گلوبال امروز با سرمایه داری گلوبال عجین شده است از همین رو مهم نیست که سود مذکور از کیسه خلفا و شیوخ ملبس به لباس عربی کسب شود یا از جیب سانتی مانتال‌های کراواتی جامعه بین المللی «صلح طلب» یا حتی ورزشکاری با لباس ورزشی. در نهایت امر، رقابت نهادها و دولت‌ها برای کسب مجوز چنین تورنتمن‌هایی با آن هزینه و مخارج عظیم چیزی جز فقر و فلاکت برای کارگران بدون تشکل و سازمان نیافته به همراه ندارد. حتی فوتبال نیز که زمانی ورزش توده‌های طبقات پائین جامعه بود در همین مسیر به رخدادی برای طبقات مرفه‌تر تبدیل شد و در چنین رویدادهای بین‌المللی دیگر در استادیوم‌ها جایی برای اقشار کم درآمد جوامع نیست تا چه رسد به فقراء.

همین عجین شدن با سرمایه داری گلوبال است که امروز و در میانه جدال کشورهای غربی با روسیه موجب تحریم این کشور در جوامع و تورنتمن‌های بین‌المللی ورزشی و حذف از رقابت جام جهانی قطر شد چرا که این دایه‌های مهربان‌تر از مادر داعیه پایمال شدن حقوق بشر اوکراینی‌ها توسط روسیه را دارند. گویا همان دردی که پیش‌تر از آن سخن به میان رفت با هر پرچم داس و چکشی که در نبرد اوکراین بر فراز شهر به اهتزاز در می‌آید شدت می‌گیرد. دردی بس سنگین و وحشتناک.

شاید این آخرین باری باشد که سازمانی به نام فیفا چنین معرکه‌ای را بر پا می‌کند. با فروپاشیدن این نظم بین‌المللی، می‌توان انتظار داشت که سازمانها و نهادهای مجری و حافظ آن نیز نقششان را از دست دهند. از بانک جهانی و صندوق بین‌المللی تا فیفا و کمیته جهانی المپیک.

۲۲ فروردین [حمل] ۱۴۰۱ / ۱۱ اپریل ۲۰۲۲